

Lohjan kaupunki

Lohjan kaupungin hankintaohjelma

2023-2025

Lohjan kaupungin hankintapalvelut
Karstuntie 4
08100 Lohja
hankinnat@lohja.fi

Kaupunginhallitus hyväksynyt 23.1.2023 § 27

Sisällys

1. Hankintaohjelman lähtökohdat.....	3
Ohjelman tarkoitus ja tavoitteet	3
Julkisten hankintojen toimintaympäristö	3
Julkisten hankintojen periaatteet ja hankintaprosessin yleiskuvaus.....	4
2. Hankintojen nykytila	5
Hankintojen ohjaus	5
Hankintojen päätösvaltuudet	5
Hankintaprosessi	5
Hankintavolyymit ja strateginen luokittelu.....	6
Hankintayhteistyö	7
Hankintavälineet	8
Hankintojen seuranta ja sopimushallinta	8
3. Hankintojen kehittäminen.....	9
Tavoitteet, toimenpiteet ja vastuutahot.....	9
Suunnitelmallisuus, taloudellisuus ja tehokkuus.....	9
Yritysmyönteisyys ja pk-yritykset.....	10
Kehitysmyönteisyys ja innovatiivisuus.....	11
Vastuullisuus.....	11
4. Hankintaohjelman seuranta ja raportointi	12
5. Voimaantulo	12

1. Hankintaohjelman lähtökohdat

Lohjan kaupungin tärkein tehtävä on tuottaa lakisääteisiä peruspalveluja kuntalaisille joko omana toimintana tai hankkimalla ne ostopalveluna. Tämä hankintaohjelma koskee Lohjan kaupungin talousarvion hankintoja ja ostopalveluja. Ostopalveluja käytettäessä kaupunki tulee lähtökohtaisesti kilpailuttaa hankintansa. Tämä hankintaohjelma koskee näihin palveluihin liittyviä tavara- tai palveluhankintoja. Hyvä hankinta luo edellytyksiä toimivalle ja tehokkaalle palvelutuotannolle.

Hankintapalvelut on osa Lohjan kaupungin konsernipalveluita. Hankintapalvelujen tehtävänä on neuvoa, ohjeistaa ja koordinoida kaupungin eri työyksiköitä hankinnoissaan. Hankintapalvelut kilpailuttaa hankintalain soveltamista edellyttävät hankinnat yhteistyössä tulos- ja palvelualueiden kanssa. Hankintapalveluissa on kaksi henkilöresurssia. Kaupungin tuottamien sote-palvelujen siirtymisellä maakunnalle ei ole merkitystä hankintapalvelujen resursoinnin osalta, sillä esim. vuoden 2022 aikana sote-kilpailutusten osuus kaikista hankintajärjestelmässä toteutetuista kilpailutuksista on ollut alle 10 %.

Ohjelman tarkoitus ja tavoitteet

Hankintaohjelman tarkoitus on

- kuvata julkisten hankintojen toimintaympäristöä
- kuvata Lohjan kaupungin hankintojen pääpiirteitä
- esitellä Lohjan kaupungin hankintaprosessia ja käytössä olevia hankintavälineitä
- kuvata hankintojen seuranta- ja sopimushallintaa
- linjata hankintojen kehittämistä Lohjan kaupungissa
- vahvistaa Lohjan kaupungin ilmasto- ja ympäristötavoitteiden toteuttamista myös hankinnan keinoin

Hankintaohjelman keskeisenä tavoitteena on vahvistaa hankintojen strategista johtamista, tunnistaa ja lisätä hankintaosaamista sekä lisätä hankintojen suunnitelmallisuutta ja taloudellisuutta kaikissa kaupungin hankinnoissa.

Julkisten hankintojen toimintaympäristö

Julkisilla hankinnoilla tarkoitetaan sellaisia tavara-, palvelu- ja rakennusurakkahankintoja, joita valtio, kunnat ja kuntayhtymät sekä muut julkisen sektorin hankintayksiköt tekevät julkisilla varoilla oman organisaationsa ulkopuolelta. Valtiovarainministeriön selvityksen mukaan julkisten hankintojen kokonaisarvo vuonna 2021 oli 47 miljardia euroa. Vertailun vuoksi Suomen valtion budjetti vuonna 2021 oli 65 miljardia.

Julkisten hankintojen tekemistä ohjaa hankintalainsäädäntö. Hankintalainsäädännön tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Nykyinen hankintalaki (1397/2016) astui voimaan vuoden 2017 alussa. Laki soveltuu, kun hankintayksikön tekemän hankinnan ennakoitu arvo ylittää lain määrittämän kynnysarvon. Kynnysarvojen alle jäävät hankinnat jäävät edelleen hankintalainsäädännön ulkopuolelle ja näihin ns. pienhankintoihin sovelletaan käytännössä hankintayksiköiden omia hankintaohjeita.

Lohjan kaupungin hankinnoissa tulee erityisesti ottaa huomioon pienten ja keskisuurten yritysten tasavertaisen mahdollisuuden osallistua tarjouskilpailuihin, kiinnittää kriteereissä huomiota hinnan lisäksi laatuun, työllisyyteen, kansalliseen etuun ja paikallisiin vaikutuksiin sekä hankintojen ympäristö-, elinkaari- ja energiansäästövaikutuksiin.

Julkisiin hankintoihin kohdistuu monenlaisia ja osin ristiriitaisiakin vaatimuksia. Hankinnat nähdään ensinnäkin merkittävänä keinona vaikuttaa kuntien talouteen ja tuottavuuteen. Julkisen sektorin tehostamisvaatimuksen ohella julkisilta hankinnoilta vaaditaan entistä enemmän parempaa laatua ja yhteiskunnallista vastuuta, kuten harmaan talouden torjuntaa sekä kotimaisuuden ja paikallisuuden painottamista ja vastuullisuutta ympäristöasioissa. Kuntien edellytetään olevan kestävä ja vastuullinen hankkija. Lohjan kaupunki on sitoutunut kestävä kehityksen periaatteisiin. Kaupunki on esimerkiksi mukana Kohti hiilineutraalia kuntaa -verkostossa, jossa se on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä 80 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

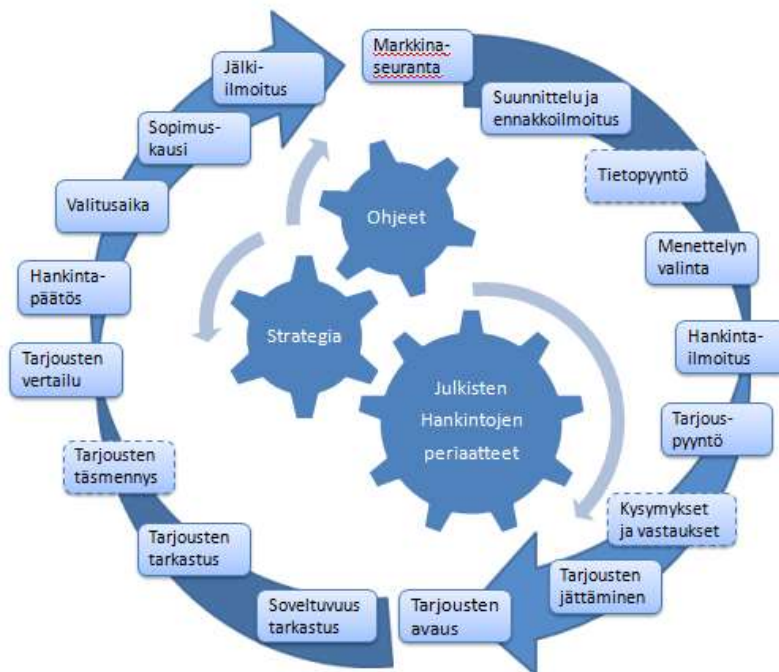
Kestävää kehitystä tukevien hankintakriteerien käyttö on nykyisen lainsäädännön ja oikeuskäytännön puitteissa mahdollista. Hankintayksikkö voi halutessaan vaatia esimerkiksi ympäristöystävällisen teknologian tai sosiaalisesti kestävien tuotantotapojen käyttämistä tarvitsemiensa materiaalien ja palvelujen tuottamisessa. Hankintayksiköllä on hankinnan kohteen määrittelyssä kohtalaisen suuri vapaus ja oikeuskäytäntö on osoittanut, että hankinnoille voi asettaa ympäristöä tai sosiaalista kestävyyttä koskevia kriteereitä. Hankinnoilla on mahdollista vaikuttaa merkittävästi kaupungin asettamien ilmasto-, energiansäästö- sekä kiertotaloustavoitteiden toteutumiseen.

Kunnat voivat ohjata julkisten hankintojen avulla yrityksiä työllistämään henkilöitä, jotka muuten eivät saa mahdollisuutta näyttää taitojaan työelämässä. Nuorille voidaan antaa julkisen hankinnan yhteydessä työkokeilupaiikkoja, jotka kartuttavat työkokemusta. Vammaiset voivat saada työpaikan, joka voisi muuten jäädä saamatta vammaisia koskevien ennakkoluulojen vuoksi.

Julkisten hankintojen periaatteet ja hankintaprosessin yleiskuvaus

Hankintalain 3 §:ssä säädetään julkisissa hankinnoissa noudatettavista periaatteista. Hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia *tasapuolisesti* ja *syrjimättömästi* sekä toimittava *avoimesti* ja *suhteellisuuden* vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintaprosessiin kuuluu useita eri vaiheita hankinnan kohteesta riippuen. Hankintaprosessin perusteellinen toteuttaminen voi kestää useita kuukausia, joten siihen on syytä varata riittävästi resursseja. Hankintaprosessi voi olla lyhyempi jossain hankinnoissa.

2. Hankintojen nykytila

Hankintojen ohjaus

Lohjan kaupungin hankintoja ohjaavat:

- kaupunkistrategiat ja sen toimenpideohjelmat
- hallintosääntö
- talousarvio ja sen käyttösuunnitelmat
- hankintaohjeet
- hankintalaki

Lohjan kaupunkistrategiassa 2017-2025 nostetaan esille kolme kärkeä; Hyvinvoiva Lohja, Elinvoiva Lohja ja Asukkaiden Lohja. Nämä painopisteet tulevat jatkossa ohjaamaan kaupungin kehittämistä myös hankinnoissa.

Hankintojen päätösvaltuudet

Hankintojen päätösvaltuudet määritellään talousarviossa ja hallintosäännössä. Hankintapalvelut pitää yllä vastaavia tietoja kaupungin hankintaohjeessa.

Talousarviossa ja sen käyttösuunnitelmissa tuodaan esille toimialojen merkittävimpiä talousarviovuonna toteutettavia hankkeita ja hankintoja.

Hankintalain lisäksi Lohjan kaupungin ja kaupunkikonserniin kuuluvien hankintayksiköiden hankinnoissa noudatetaan kaupungin hankintaohjeita. Hankintaohjetta sovelletaan kansallisen kynnysarvon ylittäviin hankintoihin, joista on säädetty hankintalain 11 ja 12 luvuissa. Hankintalain säännökset kansallisista hankinnoista ovat hyvin väljät ja hankintayksikölle jää paljon harkinnanvaraa niiden toteuttamisessa. Hankintaohje on laadittu hankintayksiköiden tueksi kansallisia hankintoja toteutettaessa. Hankintaohjetta sovelletaan lisäksi pienhankintoihin, joista ei ole säännöksiä hankintalaissa. Ohjeet eivät koske EU-kynnysarvot ylittäviä hankintoja, joita koskien hankintalaissa on tarkat säännökset.

Hankintaprosessi

Lohjan hankintaprosessit perustuvat tulosjohtamisen periaatteiden mukaisesti siihen, että toimialat päättävät itsenäisesti tarvitsemiensa materiaalien ja palvelujen hankinnasta.

Lohjan hankintatoiminnassa on käytössä hankintojen keskittämisen ja hajauttamisen yhdistelmä- eli hybridimalli, jossa kansallisen kynnysarvon ja EU-kynnysarvon ylittävien hankintojen kilpailuttaminen on keskitetty hankintapalveluihin sekä tuotteiden ja palvelujen tilaaminen on hajautettu koko kaupunkiorganisaatioon.

Hankintapalvelujen tehtävä on

- hankintakalenterin julkaisu
- vastata kaupungin hankintojen ohjauksesta ja neuvonnasta
- antaa asiantuntija-apua hankintalain ja kaupungin hankintaohjeiden soveltamisessa
- tukea ja osallistua hankintaprosessin valmisteluun yhteistyössä tulos- ja palvelualueiden kanssa ja huolehtia operatiivisesta kilpailutuksesta
- kilpailuttaa hankintalain soveltamista edellyttävät hankinnat

- vastata pääsääntöisesti kaupungin keskitettyjen yhteishankintojen seurannasta
- edistää hankintayhteistyötä sidosryhmien kanssa

Vastuualueiden ja tulosalueiden tehtävänä on

- määrittellä hankinnan kohde, tarpeet ja sisällöt eli mitä hankitaan ja miten
- päättää hankinnoista
- kilpailuttaa ns. pienhankinnat.
- mitata asiakastyytyväisyyttä sekä vastata vuoropuhelusta hankintojen suunnittelu-/ sopimusvaiheessa

Seuraavassa taulukossa on kuvattu ohjeellisesti, miten vastuu hankinnoissa ja hankintaprosessissa eri vaiheissa jakaantuu. Vastuut voivat vaihdella hankinta- ja yksikkökohtaisesti.

		 HANKINTAPROSESSI					
Toimija	Hankintojen linjaukset	Hankinnan käynnistys	Hankinnan suunnittelu	Hankinnan kohteen määrittely	Kilpailutus	Hankintapäätös	Sopimuksen toteutus ja seuranta
Luottamushenkilöt, toimielin	Vastaa					Vastaa	
Johtoryhmät	Vastaa/ Osallistuu	Vastaa					Vastaa
Esimies	Vastaa/ Osallistuu	Vastaa	Osallistuu			Vastaa	Vastaa
"Substanssi-asiantuntija"		Osallistuu	Vastaa	Vastaa		Osallistuu	Osallistuu
Hankintapalvelut	Osallistuu		Osallistuu	Osallistuu	Vastaa	Osallistuu	Osallistuu
Tuotteen/ palvelun käyttäjä			Osallistuu				Osallistuu
Tuotteen/ palvelun toimittaja			Osallistuu (markkinavuoropuhelu)		Osallistuu (tarjous)		Osallistuu

Hankintaprosessin vastuualueet

Hankintavolyymit ja strateginen luokittelu

Hankinnat eli sisäiset ja ulkoiset palvelujen sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot muodostavat noin 50 % Lohjan kaupungin menoista. Lohjan kaupungin ulkoiset hankinnat olivat vuonna 2021 yhteensä noin 188 M €. Palvelujen ostot olivat tästä 170 M €, josta suurin osa asiakaspalveluja kuntayhtymiltä (66 M €).

Myös investoinnit voidaan laskea mukaan hankintoihin. Kaupungin investointimenot vuonna 2021 olivat noin 35 M €. Investoinnit kilpailutetaan yleensä urakkamuotoisesti irtaimen investointeja lukuun ottamatta.

Suurimmat hankintakokonaisuudet ovat Lohjan kaupungin talousarviossa erilaiset asiakaspalvelujen ostot, (n. 103 M €), majoitus- ja ravitsemispalvelukset [n. 10 M€), kuljetukset (n. 8 M €), toimisto- ja asiantuntijapalvelukset (n. 7 M €), atk-palvelut (n. 6 M €), puhtaanapito- ja pesulapalvelut (n. 5,5 M €), sähkö- ja lämmitys (n. 5 M), hoitotarvikkeet (n. 3,5 M €) sekä elintarvikkeet (n. 2 M €).

Lohjan kaupungissa on myös käytössä palvelusetelijärjestelmä joiden piirissä ovat koko kaupungissa seuraavat palvelut: vanhusten tavallinen ja tehostettu palveluasuminen, omaishoitajan vapaan aikainen palvelu kotiin tai tehostetun palveluasumisen yksikköön, henkilökohtainen apu, kouluikäisten lasten ja nuorten lakisääteinen silmälääkäripalvelu, perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito, päiväkotihoito ja veteraanien siivous- ja kiinteistöpalvelut.

Hankinnat voidaan luokitella nelikenttään niiden vaikuttavuuden mukaan. Hankintojen valmistelua ja siihen käytettäviä resursseja sekä menetelmiä suunniteltaessa voidaan käyttää apuna kyseistä nelikenttämallia.

SUURI Tuote- tai palveluryhmän tulosvaikutus euroissa (talous)	VOLYYMITUOTTEET JA PALVELUT Taloudellisesti merkittäviä hankintoja: Toimittajia paljon Toimittajan vaihtamiskustannukset vähäiset Tavoitteena esim: edullisimman hinnan hakeminen volyymin hyödyntäminen (esim. toimistotarvikkeet, kopiopaperit)	STRATEGISET TUOTTEET JA PALVELUT Taloudellisesti merkittäviä toimittajia vähän toimittajan vaihtaminen työlästä ja kallista Tavoitteena esim. tiiviin yhteistyön rakentaminen, toimijoiden lisääminen, hankinnan kehittäminen esim. sote-palvelut, laajat urakat, IT-palvelut
	RUTIINITUOTTEET JA PALVELUT Taloudellisesti ei-merkittäviä kaikkien käyttämiä toimittajia useita Tavoitteena: tarpeiden yhdistäminen volyymin kasvattaminen (esim. päivittäis- ja pientavarat, koneet)	PULLONKAULATUOTTEET JA PALVELUT Taloudellisesti ei-merkittäviä toimittajia vähän Tavoitteena: saatavuuden varmistaminen yhdestä toimittajasta riippuvuuden minimointi (esim. matka- ja majoituspalvelut, kierrätys)
HELPPO		VAIKEA
Toimittajamarkkinoiden hallittavuus		

Lähde: Salon kaupunki

<http://www.salo.fi/kaupunkijahallinto/hankinnat/default.aspx>

Hankintayhteistyö

Kansallisella tasolla Lohjan kaupunki on mukana noin parissa kymmenessä Hansel Oy:n ja Saras-tia Oy:n kilpailuttamissa hankintasopimuksissa ja niiden perustamissa dynaamisissa hankintajärjestelmissä esim. ajoneuvohankintojen, tietotekniikan, kalusteiden ja puhtaanapidon tuotteiden osalta.

Kunta- ja aluetasolla yhteistyötä on tehty jonkun verran, lähinnä henkilökuljetusten, koulu- ja kirjastotoimen sekä sosiaali- ja terveystalvelujen kilpailutuksissa.

Yhteistyö yritysten, yrittäjäjärjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa halutaan pitää toimivana.

Hankintavälineet

Hankinnan tietojärjestelmät muodostavat kokonaisuuden, jota voidaan tarkastella yleistä hankintaprosessia hyvin kuvaavan hankinnan kulujenhallinnan prosessin avulla.

- Prosessin eri vaiheet kytkeytyvät toisiinsa tietovirtojen avulla. Edellinen vaihe tuottaa informaatioita jota seuraava vaihe hyödyntää.
- Tavoitetilassa yksittäinen tieto tallennetaan prosessiin liittyvään tietojärjestelmään vain kerran.

Lohjan kaupungilla on käytössä Clodian kilpailutus- ja sopimusjärjestelmät. Järjestelmät ovat integroituja keskenään. Sähköiset järjestelmät yksinkertaistavat ja tehostavat tarjouskilpailu- prosesseja ja sopimushallintaa.

Kilpailutusjärjestelmässä;

- Suunnitellaan ja hallinnoidaan kilpailutuksia
- Arkistoidaan sähköisesti kilpailutuskokonaisuudet
- Tässä tehdään myöskin hankintapäätöksiä
- Kommunikoidaan tarjoajien kanssa kilpailutusprosessin aikana.

Sähköiset tarjousportaalit, Tarjouspalvelu ja Pienhankintapalvelu, ovat osa Clodia Kilpailutusjärjestelmää ja toimivat alustoina tarjoajien tekemille tarjouksille.

Tarjouspalvelu Lohja:

<https://tarjouspalvelu.fi/lohja>

Pienhankintapalvelu Lohja:

<https://pienhankintapalvelu.fi/lohja>

Hankintojen seuranta ja sopimushallinta

Hankintoja seurataan koko sopimuskauden ajan esimerkiksi pitämällä vuosittaisia seurantapalaveria ja/ tai käymällä muuta vuoropuhelua.

Sopimusjärjestelmässä;

- Tehdään sopimukset kilpailutuksen jälkeen
- Rakennetaan valmiita sopimus pohjia
- Viedään sopimuksia järjestelmään kilpailutuksen ulkopuolelta
- Hallinnoidaan reklamaatiota
- Seurataan sopimuksen elinkaarta

Hankintojen seurantaan ja harmaan talouden torjuntaan Lohjan kaupungilla on käytössä myös VastuuGroup.fi:n Valvoja-palvelu. Valvoja on tilaajan väline tilaajavastuutietojen seurantaan. Palvelussa yritysten tilaajavastuutiedot ovat aina ajan tasalla ja sähköisesti tarkastettavissa. Tilaaja luo seurantalistan omista VastuuGroup.fi:n Luotettava Kumppani -palvelussa olevista toimittajista, joiden tietoja haluaa seurata.

Tilaajavastuutiedot tarkistetaan ennen hankintapäätöksen tai hankintasopimuksen tekemistä ja sopimuskauden aikana. Kaupunki kehottaa sopimuskumppaneita liittymään VastuuGroup.fi:n Luotettava Kumppani palveluun, joka noutaa toimittajan puolesta tilaajavastuutiedot eri rekistereistä ja pitää tiedot aina ajan tasalla.

3. Hankintojen kehittäminen

Tavoitteet, toimenpiteet ja vastuutahot

Lohjan kaupungin strategiset päämäärät hankintojen kehittämisessä ovat:

- Suunnitelmallisuus, taloudellisuus ja tehokkuus
- Yritysmönteisyys ja alueen pk-yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Kehitysmönteisyys ja innovatiivisuus
- Vastuullisuus

Suunnitelmallisuus, taloudellisuus ja tehokkuus

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Hankinnat tehdään suunnitelmallisesti ja ennakkoidusti	Palvelu- ja tulosalueet tunnistavat keskeiset hankinnat ja laativat alkuvuodesta hankintasuunnitelman	Hankintasuunnitelmat on tehty ja toimitettu hankintapalveluille	Palvelu- ja tulosalueiden johtajat ja hankintapalvelut
Hankintaosaamista ja -tietoa lisätään	Kaupungin hankintaohjeet päivitetään ja jalkautetaan organisaatioon	Kaupungin hankintaohjeet ovat ajan tasalla	Hankintapalvelut
	Hankintakoulutuksia järjestetään esimiehille ja työyksiköiden hankinnoista vastaaville esim. hankintalainsäädännöstä, hankintaohjeista ja hankintavälineistä	Koulutusten määrä ja niihin osallistujat	Hankintapalvelut
	Hankintasivustot pidetään ajan tasalla Jaetaan tietoa hankintojen taloudellisuudesta, vastuullisuudesta ja innovatiivisuudesta	Asiakaspalaute	Hankintapalvelut
	Kaupungin hankinnoista, hankintatoimen kehittämisestä ja hankintaohjelman toteutumisesta raportoidaan vuosittain hyödyntäen mm. kilpailutus- ja sopimushallintajärjestelmistä sekä taloushallinnon järjestelmistä saattavia raportteja	Raporttien määrä	Hankintapalvelut

	Hankintaprosessin lainmukaisuus ja oikeellisuuden varmistaminen	Hankintaohjelmien ja valitusten määrä / vuosi	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut
Sähköisen hankintaprosessin lisääminen	Sähköinen hankintajärjestelmä (Cloudia) otetaan käyttöön kaikissa hankinnoissa	Tarjouspyyntöjen määrä sähköisessä hankintajärjestelmässä	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut
Hankintasopimusten laadinta ja seuranta	Hankintasopimusten ehdot tukevat hankinnan taloudellisuutta ja tehokkuutta.	Omien parhaiden käytäntöjen ja julkisten hankintojen yleisten sopimusehtojen käyttö	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut
	Hankintasopimusten hallinta ja seuranta on järjestetty toimivaksi.	Cloudia Sopimus	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut
Volyymihankintojen keskittäminen	Hyödynnetään esim. Hansel Oy:n ja Saras-tia Oy:n mahdollisuudet volyyymi- ja rutii-nihankinnoissa	Hankintasopimusten määrä / vuosi	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut

Yritysmuutokset ja pk-yritykset

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Markkinavuoropuhelun lisääminen	Markkinavuoropuhelun käyttöä lisätään kaikissa hankinnoissa suunnittelu-vaiheessa	Markkinavuoropuhelujen määrä / vuosi	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut
	Info- ja keskustelutilaisuuksien järjestäminen hankinnoissa, joissa on erityistä paikallista vaikutusta	Tilaisuuksien määrä / vuosi	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut
Pk-yritysten toimintaedellytysten parantaminen	Hankintojen suunnittelu niin, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin	Pk-yritysten osallistumisaste tarjouskilpailuihin	Palvelu- ja tulosalueet, elinkeinopalvelut, hankintapalvelut
Säännöllinen vuoropuhelu yrittäjäjärjestöjen kanssa	Jatketaan yhteistyötä ja kehitetään yhteistyön muotoja paikallisten yrittäjähdistysten ja muiden vastaavien järjestöjen kanssa		elinkeinopalvelut, hankintapalvelut, paikalliset yrittäjäjärjestykset ja muut vastaavat tahot

Kehitysmyönteisyys ja innovatiivisuus

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Sähköisen hankintaprosessin lisääminen	Sähköinen hankintajärjestelmä (Cloudia) otetaan käyttöön kaikissa hankinnoissa	Tarjouspyyntöjen määrä sähköisessä hankintajärjestelmässä; käyttäjien määrä	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut
Hankintojen arviointi	Tehtyjä hankintoja arvioidaan ja niistä opitaan		Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut
Uudet hankintatavat	Lisätään ja kokeillaan uusia kilpailutus- ja hankintamenettelyjä	Uusien menettelyjen määrä / vuosi	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut
Yhteistyö ja verkostoituminen / benchmarking	Etsitään uusia hankintatapoja yhteistyössä esim. oppilaitosten, kuntien ja yritysten kanssa	Yhteistyöprojektit / vuosi	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut

Vastuullisuus

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Harmaan talouden torjunta	Tilaajavastuulain mukaiset velvoitteet tarkistetaan sähköisesti hankintaprosessin ja sopimuskauden aikana	Vastuugroup.fi:n Valvoja palvelu aktiivisessa käytössä	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut
Sosiaalisen vastuun huomioiminen hankinnoissa	Hankinnoissa kokeillaan harkitusti työllistämisehdon käyttöä riittävän suurissa hankinnoissa, joissa uusien työpaikkojen syntyminen on aidosti mahdollista.	Työllistämisehdon käyttö kilpailutuksissa	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut
Eettisen vastuun huomioiminen hankinnoissa	Hankinnoissa huomioidaan hankittavien tuotteiden ja palveluiden eettinen sekä kestävä kehityksen mukainen tausta.	Tilastointi hankintojen taustoista	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut
Energiatehokkaat hankinnat ja vastuullisuus ympäristöasioissa	Suositaan energiatehokkaita hankintoja ja investointeja. Kartoitetaan tulosalueiden kanssa sopivia ympäristö- ja	Energiatehokkaiden hankintojen määrä / ohjelmakausi Hankinnat, joissa ympäristö- tai kiertotalousnäkökulmat ovat	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut Tulosalueet, hankintapalvelut

	kiertotalouskriteereitä ja lisätään niiden käyttöä kilpailutuksissa.	mukana laatuvaatimuksissa, määrä / ohjelmakausi	
Vastuulliset elintarvikehankinnat	Elintarvikehankintojen minimivaatimukset laaditaan siten, että hankitaan Suomen lainsäädännön vaatimuksiin tuotettuja elintarvikkeita	Elintarvikehankinnan tarjouspyynnön kriteerit / toteuma ja saadut tarjoukset, Kotimaisten ja reilun kaupan elintarvikkeiden määrä per ohjelmakausi	Palvelu- ja tulosalueet, hankintapalvelut

4. Hankintaohjelman seuranta ja raportointi

Hankintaohjelma laaditaan kerran valtuustokaudessa, valtuustokauden alussa. Hankintaohjelman tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle kerran vuodessa. Ohjelman seurannan ja raportoinnin koordinoinnista vastaa kaupungin hankintapalvelut yhdessä palvelu- ja tulosalueiden kanssa.

5. Voimaantulo

Hankintaohjelma tulee voimaan kaupunginhallituksen hyväksynnästä.